

У навчальному процесі у відповідності до освітньо-професійної програми «Диджитальні медіа» передбачені навчальні та виробничі практики в компаніях, що займаються інформаційною діяльністю та цифровими комунікаціями, а саме: у бібліотеках, диджитал-агенціях регіонального та загальнонаціонального масштабів; практики залучення професіоналів у галузі комунікаційної та інформаційної діяльності (фахівців диджитальних медіа та технологій, сучасної бібліотечної та архівної справи, медіаінфлюенсерів регіонального, національного та світового рівня) для проведення майстер-класів, тренінгів та тематичних презентацій; залучення потужностей кросмедійної лабораторії факультету, бібліотеки університету; постійний зв'язок із потенційними роботодавцями, що в свою чергу сприятиме формуванню практичних навичок у здобувачів.

Отже, дисципліну «Диджитал-технології в інформаційній діяльності» можливо вважати одним із істотних компонентів в системі підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Диджитальні медіа». А знання та навички набуті під час вивчення цієї дисципліни дозволять здобувачам у майбутньому займатися організацією і підтримкою представництва державних та приватних структур у сучасному медіапросторі, створювати та розповсюджувати різноманітний контент у відповідності до інформаційних потреб визначеної аудиторії, а також, працювати копірайтерами, блогерами, фахівцями у галузі інформації та інформаційного аналізу, рекламістами у галузі диджитал-промоушн, SMM-спеціалістами та SEO-спеціалістами, фахівцями-аналітиками у сфері дослідження ринку на підставі цифрових даних, адміністраторами соціальних мереж, сайтів, блогів та баз даних, фахівцями із сучасної, архівної, музейної та архівної справи [3].

Список використаних джерел

1. Освітньо-професійна програма «Диджитальні медіа» URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/2024/b_029_2023_2024_opp_DM.pdf
2. Робоча програма з дисципліни «Диджитал-технології в інформаційній діяльності» для здобувачів вищої освіти першого рівня бакалаврської освіти, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара. 2024. 12 с.
3. Вебсайт кафедри медіакомунікацій та комунікаційних технологій URL: <https://zkt.dp.ua/>

*Шелестова Анна Миколаївна,
кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка,
доцентка кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій,
Харківської державної академії культури, м. Харків*

БЛОКЧЕЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ

Технологія блокчейн стала ключовим інструментом для перевірки інформації та протидії дезінформації в сучасному медіапросторі. Блокчейн працює на принципах технології розподіленого реєстру (DLT), забезпечуючи прозорий і безпечний обмін даними між учасниками мережі, тим самим підвищуючи автентичність і цілісність медіаконтенту.

Використовуючи децентралізовані ідентифікатори (DID) та криптографічні методи, блокчейн уможливає ефективну ідентифікацію та перевірку особистих даних, що має вирішальне значення для встановлення довіри в епоху цифрової трансформації та інформаційного суспільства, яке все більше потерпає від дезінформації та фейкових новин [1–3].

Потенціал блокчейну в управлінні ідентифікацією у медіа просторі забезпечує безпечний і прозорий метод перевірки автентичності та права власності на цифровий контент у різних галузях [4]. Він використовує такі механізми, як Proof of Work (PoW) і Proof of Stake (PoS) для підтвердження транзакцій, гарантуючи, що всі учасники погоджуються з точністю інформації, завантаженої в блокчейн. Цей процес підвищує безпеку даних і мінімізує ризик маніпуляцій або шахрайства [4].

4. Інформаційні технології та соціальні комунікації: інновації та перспективи

У практичних додатках користувачі можуть пред'являти свої підтвержені ідентифікатори, часто у вигляді QR-кодів, для підтвердження своєї особи при доступі до певних послуг.

Постачальник послуг перевіряє доказ контролю або права власності на пред'явлене посвідчення, яке пов'язане з DID користувача [14, 16]. Ця система не тільки підвищує безпеку, але й відповідає правилам конфіденційності, гарантуючи, що повні дані, пов'язані з DID, не зберігаються в ланцюжку, тим самим підтримуючи масштабованість і конфіденційність [16].

Значущість блокчейну для перевірки інформації підкреслюється його потенціалом трансформувати журналістику та підзвітність ЗМІ [4]. Завдяки децентралізованому контролю він зменшує ризики, пов'язані з централізованими інформаційними системами, уможливаючи колективну перевірку та сприяючи більш демократичному підходу до поширення новин [5]. Смартконтракти ще більше спрощують процеси перевірки, автоматизуючи перевірку фактів і забезпечуючи лише точну інформацію [6]. Технологія блокчейн дає можливість журналістам і споживачам відстежувати походження новинного контенту, тим самим зміцнюючи довіру громадськості до інформації, яку вони споживають у сучасному медіапросторі [7, 8].

Основними перевагами застосування блокчейну у верифікації інформації та боротьбі із дезінформацією є такі характеристики як децентралізація, прозорість і безпека. Це дає можливість здійснювати: перевірку особи; перевірку облікових даних; децентралізований контроль та підзвітність; ефективні процеси верифікації; боротьбу з дезінформацією.

Незважаючи на свою багатообіцяючу перспективу, застосування блокчейну в боротьбі з дезінформацією не позбавлений проблем. Такі питання, як внутрішня достовірність, інтероперабельність і можливість зловмисного використання, можуть підірвати ефективність системи [9, 10]. Крім того, хоча блокчейн може підвищити достовірність легітимних джерел, він не може повністю викоринити розповсюдження неправдивої інформації. Отже, багатогранний підхід, що поєднує технологію блокчейн з медіаграмотністю та регуляторними заходами, має важливе значення для максимізації її впливу на добросовісність новин та стійкість до дезінформації [11, 12].

Попри певні проблеми, роль блокчейну як засобу захисту від дезінформації стає дедалі важливішою, оскільки цифровий простір продовжує розвиватися. Його характеристики децентралізації, прозорості та безпеки пропонують інноваційні рішення для сучасних викликів, з якими стикаються медіа та суспільство, що робить його дедалі помітнішим об'єктом для постійних досліджень і практичного впровадження в пошуках технології, яка б забезпечила можливість поширення саме достовірної та перевіреної інформації [13].

Список використаних джерел

1. What is Blockchain Technology? : сайт. URL: <https://aws.amazon.com/what-is/blockchain/?aws-products-all.sort-by=item.additionalFields.productNameLowercase&aws-products-all.sort-order=asc> (дата звернення: 25.03.2025).
2. Ebihara J. Combatting Tech with more tech: blockchain's role in tackling digital misinformation : сайт. URL: <https://stanfordrewired.com/post/blockchain-tackling-digital-misinformation> (дата звернення: 25.03.2025).
3. Javed Shah. What is blockchain verification & validation? : сайт. URL: <https://www.1kosmos.com/blockchain/blockchain-verification/> (дата звернення: 31.03.2025).
4. Blockchain in digital identity : сайт. URL: <https://consensys.io/blockchain-use-cases/digital-identity> (дата звернення: 31.03.2025).
5. Blockchain for content verification: 7 Use Cases : сайт. URL: <https://www.scoredetect.com/blog/posts/blockchain-for-content-verification-7-use-cases> (дата звернення: 30.03.2025).
6. Blockchain case studies : сайт. URL: <https://www.icaew.com/technical/technology/blockchain-and-cryptoassets/blockchain-articles/blockchain-case-studies> (дата звернення: 31.03.2025).
7. Reuben Jackson. ID verification without personal data? Blockchain can help : сайт. URL: <https://www.thestreet.com/crypto/innovation/id-verification-without-personal-data-blockchain-can-help> (дата звернення: 31.03.2025).
8. A comprehensive guide to blockchain identity verification : сайт. URL: <https://www.precisehire.com/guide-to-blockchain-identity-verification/> (дата звернення: 31.03.2025).
9. Krushna Kutaval. Fighting fake news: how blockchain can verify media authenticity : сайт. URL:

<https://sdlccorp.com/post/fighting-fake-news-how-blockchain-can-verify-media-authenticity/> (дата звернення: 28.03.2025).

10. Maureen Trigsted. Blockchain identity management: a complete guide : сайт. URL: <https://www.1kosmos.com/blockchain/blockchain-identity-management-a-complete-guide/> (дата звернення: 31.03.2025).

11. Study says blockchain could help combat AI misinformation : сайт. URL: <https://news.uoregon.edu/content/study-says-blockchain-could-help-combat-ai-misinformation> (дата звернення: 31.03.2025).

12. How an Italian news agency used blockchain to combat fake news : сайт. URL: <https://www.ey.com/enus/insights/consulting/how-blockchain-helps-the-public-see-the-truth-in-the-story> (дата звернення: 25.03.2025).

13. Meredith Veit. Blockchain and Journalism: the intersection between blockchain-based technology and freedom of the press : сайт. URL: <https://repository.gchumanrights.org/server/api/core/bitstreams/eefacba3-da3f-4707-b0ef-8805aaed6208/content> (дата звернення: 31.03.2025).

14. A blockchain-based detection and control system for model-generated false information / Chenlei Liu та ін. // *Electronics*. 2024. №13(15), 2984. URL: <https://doi.org/10.3390/electronics13152984> (дата звернення: 31.03.2025).

15. Gautami Tripathi, Mohd Abdul Ahad, Gabriella Casalino. A comprehensive review of blockchain technology: Underlying principles and historical background with future challenges // *Decision Analytics Journal*. Vol. 9. December 2023. URL: <https://doi.org/10.1016/j.dajour.2023.100344> (дата звернення: 31.03.2025).

Гриньків Андрій Петрович,

кандидат філософських наук,

доцент кафедри соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова, м. Київ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ І ФІНСЬКИЙ ДОСВІД

Цифровізація соціального забезпечення є ключовою складовою трансформації сучасної держави добробуту. У центрі цих змін — людина, її цифрові права, персоніфіковане надання послуг та адаптація до викликів ХХІ століття, зокрема війни, пандемії та економічної нестабільності.

В українському контексті цифровізація соціального захисту базується на кількох методологічних підходах, це парадигма «людиноцентризму»; модель інформаційної взаємодії систем (поєднання баз даних Пенсійного фонду, eHealth, Реєстру застрахованих осіб тощо); концепція розвитку цифрової трансформації соціальної сфери, подібна до фінської, передбачає перехід до моделі, в якій користувач сам управляє своїми персональними даними, надає доступ до них, а цифрова інфраструктура держави забезпечує прозорість, безпеку та ефективність використання.

Згідно з Концепцією розвитку цифрової трансформації соціального захисту в Україні, головними напрямками є: створення та інтеграція Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС); впровадження електронного соціального профілю громадянина; автоматизація призначення допомог і субсидій; інтеграція реєстрів для запобігання шахрайству та підвищення адресності допомоги. Сучасна цифрова трансформація також спирається на інституційно-системний підхід, в якому інформаційні технології розглядаються не як допоміжні інструменти, а як основа реформування державного управління.

У світлі євроінтеграції, українська система цифрового соціального забезпечення адаптує стандарти ЄС, зокрема щодо цифрової ідентичності (eID); захисту персональних даних (GDPR); відкритих даних і прозорості у публічному секторі. У методологічному сенсі, цифрова трансформація є мультидисциплінарною практикою, яка об'єднує елементи державного управління; принципи цифрового дизайну послуг; засади соціального інжинірингу; інструменти штучного інтелекту та аналітики великих даних.

Фінська система соціального добробуту та охорони здоров'я (Social Welfare and Healthcare — SWHC) є прикладом передової цифрової екосистеми, яка ефективно інтегрує інформаційні технології та штучний інтелект у процеси надання соціальних послуг та медичної